

Pro kontrolu [tabulka kompetencí kraje](#).

Body, které jsme odtud vyřadili, ale myslíme, že by se jimi mohly inspirovat jednotlivé kraje při tvoření vlastních programů:
https://docs.google.com/document/d/1pJvfgFMQV14ttNsp_gGa7qIMEO8YJ1wbRuE/SyoTHpaM/edit

Společný program pro krajské volby 2020

Tento dokument tvoří programový základ pro krajské volby závazný pro tvorbu jednotlivých krajských programů, které navíc zohlední místní situaci a potřeby. Účelem dokumentu je sjednocovat pirátskou politiku napříč kraji.

Pirátská vize kraje

Naší vizí je kraj nové generace, kde může každý člověk svůj život prožít svobodně a naplno. Klíčem k prosperitě naší společnosti je otevřenost, transparentnost, svoboda informací, kvalitní veřejné služby, použití nových technologií a zapojení občanů do rozhodování. Piráti nabízí alternativu kraje bez korupce, nesmyslných dotací, politických trafik a klientelismu. Chceme, aby krajské úřady nebyly pro aktivní občany byrokratickou překážkou, nýbrž příležitostí zapojit se do veřejného dění a rozvoje svého okolí. Budeme usilovat o dobře fungující a prosperující kraje, které svým obyvatelům poskytují kvalitní podmínky pro život a zároveň dbají o dlouhodobou udržitelnost a ohleduplnost k životnímu prostředí.

Průhledné a efektivní hospodaření kraje

Zprůhledníme financování

- **Zveřejňujeme to, co můžeme, ne jen to, co musíme.**

Chceme zveřejňovat smlouvy i nad rámec povinností dle [zákona o registru smluv](#), tedy i ty s hodnotou nižší než 50 000 Kč. Zároveň hodláme zveřejňovat i faktury, které vypovídají o reálných částkách vyplacených na základě smluvních vztahů.

- **Zavedeme transparentní účetnictví kraje.**

Chceme, aby kraj přešel k využívání otevřeného účetnictví všude tam, kde to zákon dovoluje. Pro společnosti, ve kterých je většinovým vlastníkem kraj, a to včetně zdravotnických zařízení, musí platit stejné povinnosti otevřeného hospodaření jako pro kraj samotný.

- **Všechny veřejné zakázky budou skutečně veřejné.**

Celou zadávací dokumentaci zveřejníme dostatečně dlouhou dobu předem na Internetu. Stejným způsobem budou průběžně zveřejňovány i další informace o veřejné zakázce.

Pohlídáme si také způsob vypisování veřejných zakázek kraje i jeho organizací tak, aby nebyly šity na míru konkrétním firmám.

- **Podpoříme internetové aukce a další moderní nástroje pro veřejné zakázky.**

Najdeme vhodný, legislativně možný, mix kritérií kvality, referencí, předchozí zkušenosti s dodavatelem a ceny (best value procurement). Výběrová řízení na služby, které nabízí velký počet poskytovatelů, by měla probíhat formou internetové aukce, kde kraj stanoví nejvyšší cenu, kterou je ochoten zaplatit, a způsob zohlednění kvality služeb v aukci. Všechny nabídky dodavatelů budou zveřejněny.

- **Zastavíme samoučelné a předražené projekty v oblasti informačních technologií.**

Místo šetření na lidech zastavíme utrácení peněz za předražená technická řešení informační infrastruktury. Poučíme se v zahraničí, především u našich západních sousedů, kde řešení e-governmentu založená na svobodném softwaru šetří ročně miliony eur. Nebudeme vymýšlet nepotřebné projekty jen proto, abychom na ně čerpali dotace, ale budeme hledat vhodné dotační tituly pro řešení problémů, které kraj skutečně tíží.

- **Rozšíříme informace zveřejňované o dotacích.**

Když kraj rozdává peníze, ať už z evropského, státního, nebo vlastního rozpočtu, měl by aktivně informovat občany o možnostech jejich získání, aby na ně dosáhli skutečně všichni, ne jen ti s dobrými kontakty nebo placenými experty na čerpání. Vždy zveřejníme, kdo a proč dotace dostal nebo naopak nedostal. Zveřejníme i jejich vyúčtování, aby každý viděl, kam veřejné prostředky nakonec doputovaly. Budeme prosazovat i prezentaci výsledků např. formou mapy dotací.

- **Z veřejných financí podpoříme pouze subjekty, které hospodaří transparentně.**

Veškeré organizace, které chtějí žádat o finanční podporu ze strany kraje, musí mít transparentní účet a transparentní účetnictví.

Budeme kraje a jejich hospodaření řídit efektivně

Kraje budou využívat principy strategického plánování.

Řízení kraje nemůže být podřízeno střídání politických reprezentací, ale musí být dlouhodobé a koncepční. Odbor, který je za rozvojové strategie zodpovědný, bude koordinovat ostatní odbory kraje v přípravě jejich dílčích strategií a provazovat je s přípravou rozpočtu. Zamezíme tak ad hoc přípravách rozpočtu z roku na rok a tlaku na čerpání nevyužitých položek ke konci roku. Naším cílem je vytvářet smysluplné strategie, za účasti odborné i laické veřejnosti, které nebudou samoučelné a které budou obsahovat prioritizaci, přidělené zdroje a harmonogramy. Díky tomuto přístupu bude zajištěna i kontinuita uplatňování těchto strategií mezi volebními obdobími.

- **Zefektivníme práci úřadu.**

Při úřadování chceme lépe využívat nové technologie, komunikace s úřadem by měla probíhat primárně elektronickou cestou. Chceme motivovat pracovitě a poctivě zaměstnance, jejichž práce je pro hladký chod úřadu a spokojenost občanů zásadní.

- **Preferujeme vyrovnaný rozpočet.**

Nemáme právo zadlužovat naše děti a přivést kraj do finančních problémů. Dluh může být opodstatněný u mimořádně důležitých nebo neočekávatelných výdajů, ale kraj by si měl tvořit pro tyto nenadálé situace finanční rezervu a koncepčně plánovat větší investice, např. formou vytvoření rezervních fondů, ve kterých se budou spořit účelově finance na velké investice.

Víme, jak řídit kraj zodpovědně

- **Ve vedení krajských podniků preferujeme odborníky.**

Představenstva podniků i dozorčí rady začneme obsazovat minimálně z jedné třetiny skrze transparentní výběrové řízení, kde nejdůležitějším kritériem bude profesní a manažerská odbornost a reference.

- **Kdo co za kolik dělá, dáme občanům černé na bílém.**

V programovém prohlášení rady i v různých strategiích kraje musí být jasně stanoveny termíny a odpovědné osoby u jednotlivých úkolů. Budeme zveřejňovat průběžné plnění jednotlivých priorit a cílů, aby každý mohl v čase zhodnotit, zda svou práci děláme dobře. Budeme zveřejňovat seznam schůzek s lobbisty a námi právě řešených témat. Software toto umožňující nabídneme zdarma všem dalším zvoleným politikům. Přehledně také zveřejníme, kolik peněz a dalších benefitů od kraje budou dostávat naši nominanti v radách, představenstvech a podobných orgánech.

- **Prosazujeme osobní odpovědnost politiků i úředníků za jejich jednání.**

Budeme důsledně uplatňovat nápravné a sankční prostředky proti politikům a úředníkům, kteří porušují zákon, a to zejména, pokud porušením zákona způsobili škodu.

Zapojíme občany do rozhodování

Jednáme s lidmi otevřeně

- **Piráti budou jednat ve všech orgánech co nejotevřeněji.**

O termínu zasedání a programu zasedání bude občan předem informován nejen na vývěsce, ale i elektronicky. Na jednání výborů kraje bude mít přístup veřejnost, jednání rady a komisí by měla být také co nejvíce otevřená, pokud by tím nedošlo k porušení zákona. Každý námi nominovaný člen rady zveřejňuje, jak hlasuje.

Kraj bude vytvářet a zveřejňovat audiovizuální záznam zasedání zastupitelstva.

Zápis zasedání musí být také vždy zveřejněny a dohledatelné online, včetně návrhů a jmenného hlasování jednotlivých zastupitelů a přehledu o jejich účasti. Záznamy o zasedání rady a obsahu jednání, musí být bez zbytečného odkladu zpřístupněny takovým způsobem, aby byl každý občan schopný je dohledat a jejich obsah následně pochopit.

- **Úplné podklady na zasedání rady i zastupitelstva budeme zveřejňovat předem, aby se s nimi mohl každý seznámit a uplatnit svoje připomínky.**

Podklady k zasedáním vyjma těch, které tvoří z velké části jen osobní údaje a bylo by nepřiměřeně náročné je anonymizovat nebo by anonymizace zcela podklady zbavila informačního obsahu, musí být zveřejněny v dostatečném časovém předstihu. Každý z návrhů bodu zasedání podložíme důvodovou zprávou. Prosazujeme plné uplatnění [demokratického minima](#) při jakémkoliv rozhodování, nebudeme tedy hlasovat pro usnesení, která nejsou dostatečně dobře podložena.

Usnadníme přístup k informacím

- **Zavedeme automatické zveřejňování informací kraje a závislých organizací.**

Podle platného zákona o svobodném přístupu k informacím má kraj povinnost zveřejňovat poskytnuté informace, o které si lidé požádají. Chceme jít mnohem dále a zveřejňovat všechny podstatné informace, u kterých není důvod k utajení. Informace je potřeba vhodně třídit a značkovat, aby nedošlo k přehlcení. Stejná pravidla se budou vztahovat na krajem zřizované organizace, krajské příspěvkové organizace a obchodní společnosti, které kraj ovládá.

- **O příjmech a výdajích kraje budeme přehledně informovat pomocí rozklikávacího rozpočtu.**

Přehledná grafická prezentace rozpočtu je naší povinností vůči občanům, a proto budeme rozpočty poskytovat v otevřeném formátu na webu, přímo je propojovat s transparentním účetnictvím a podobnými nástroji zvyšujícími přehlednost a transparentnost.

- **Zpřístupníme všechna krajem pořizovaná prostorová data.**

Ve všech krajích rozjedeme mapové portály, kde budou graficky prezentována všechna prostorová data, která kraj pořizuje, jako například pasportizace infrastruktury či sociálně vyloučené lokality. Otevřeně a zdarma.

- **Budeme hledat cesty, jak do fungování kraje a jeho organizací dostat svobodný software.**

Budeme se snažit zpřístupnit co nejvíc dat ve strojově čitelné podobě. Při vývoji portálu budeme spolupracovat a inspirovat se u jiných kde to již funguje, například s členy spolku [Otevřená města](#). Podpoříme tím vývoj různých aplikací veřejným i soukromým sektorem a zvýšíme celkovou informovanost o kraji. Všechny dokumenty určené veřejnosti se budeme snažit zveřejňovat ve svobodných a otevřených formátech. Kraj

nesmí žádat po občanech používání konkrétních placených programů pro bezchybný přístup k informacím, které vytvořil. Pro dlouhodobou úsporu nákladů se zavazujeme používat svobodný software všude tam, kde je to možné.

Vyjdeme vstříc aktivním občanům

- **Uspadíme setkávání aktivních občanů a vytvoříme dobré podmínky pro jejich zapojení do krajských záležitostí.**

Spolky a iniciativy vytvářejí hodnoty, které nejsou v tržním prostředí plně ocenitelné penězi.

Kraje mají řadu prostorů, které nejsou celý den využity a měly by být k dispozici aktivním občanům a občanským iniciativám. Vznikajícím veřejně prospěšným iniciativám se budeme snažit nabídnout bezplatně prostory, kde se lidé mohou scházet a mají dostatečné technické zázemí.

Veřejné služby slouží občanům

Infrastruktura s koncepcí a rozmyslem

Ve výstavbě i rekonstrukci infrastruktury přemýšlíme trojrozměrně - silnice nejsou jen asfalt.

Stavby a rekonstrukce budeme koordinovat společně s dalšími organizacemi, ať už se jedná o obce, Ředitelství silnic a dálnic, energetiky nebo plynáře. Tím předejdeme situacím, kdy jsou město nebo obec obtížně průjezdné, protože je v rekonstrukci zároveň státní, krajská i obecní silnice, nebo se nová vozovka ničí kvůli sítím ukrytým pod povrchem. Do nově budovaných a opravovaných silnic budeme projektovat i přípravu pro nové technologie (například chráničky pro optickou síť).

Stavět účelně, ne jen betonovat.

Provedeme pasportizaci infrastruktury ve správě kraje. Celý proces plánování a výstavby velkých dopravních staveb je třeba zásadně změnit. Skoncujeme se současnou praxí, kdy se staví nekoncepčně, odnikud nikam - případně stát až v průběhu výstavby vykupuje všechny potřebné pozemky, čímž vyvíjí tlak na jejich majitele. Pasportizace znamená, že víme na čem jsme - přiznáme si pravý stav sítí. Do připomínkování dopravních staveb následně chceme zapojit veřejnost a neziskové organizace, tak aby se dosáhlo konsenzu dřív, než se nastartují bagry.

Budeme prosazovat těsnou spolupráci mezi krajem a státem při výkupu pozemků nutných pro výstavbu infrastruktury.

Zajistíme, aby se kraj stal blízkým partnerem státu při zajištění výstavby infrastruktury. Kraj by měl pomáhat ke zrychlení a zefektivnění realizace projektů tam, kde na to stát sám nestačí.

Podporujeme zachování a modernizaci sítě regionálních železničních tratí

V České republice existuje hustá železniční síť, která má být výhledově posílena o vysokorychlostní spojení. V posledních letech se tato síť postupně odstraňuje, zatímco

výstavba silnic zrychluje. Piráti se zasazují nejen o průhlednou a odůvodněnou výstavbu dopravní infrastruktury, ale i její rušení. Využití již existujících dopravních sítí by měla být vždy první, logická volba hospodárního státu.

Zajistíme podmínky pro rozvoj bezmotorové dopravy.

Většina osobní dopravy je realizována na vzdálenost do 10 km - tuto dopravu je možné snadno nahradit bezmotorovou alternativou. Podpoříme vybudování dopravní infrastruktury, která umožní zdravý a bezpečný pohyb pěších, koloběžek a cyklistů po městech i satelitních periferiích. U nádraží a významných dopravních uzlů podpoříme vybudování inteligentních úschoven kol a bezplatná servisní místa po vzoru Polska.

Využijeme příležitosti pro cestovní ruch

Podpoříme udržitelný cestovní ruch a celoroční turistické sezóny.

Naším cílem je dosažení udržitelnosti cestovního ruchu a celoroční turistické sezóny, a to při zvýšení atraktivnosti méně turisticky rozvinutých oblastí a zároveň s rozumnou regulací turisticky přetížených míst.

Budeme usilovat o efektivní destinační management.

Prosadíme koordinaci a řízení aktivit v rámci cestovního ruchu na úrovni kraje, obcí a poskytovatelů služeb. Potenciál cestovního ruchu chceme maximalizovat pomocí spolupráce s ministerstvem pro místní rozvoj, agenturou CzechTourism a za podpory přeshraniční spolupráce.

- **Je třeba objevovat nové přírodní a kulturní památky, zpřístupňovat je veřejnosti a informovat o nich.**

Chceme budovat naučné stezky a cyklostezky, které budou maximálně možné míře budou vhodné pro osoby se zdravotním znevýhodněním, protože samotné památky bez vhodného přístupu k nim nestačí. Zároveň chceme také přispět k obnově zaniklých stezek v krajině a podpořit. Dostupné informace v držení kraje (archivní fotografie, texty) by měly být poskytnuty projektům, jako je encyklopedie Wikipedie, které svou činností zlepšují informovanost o kraji.

- **Prosazujeme transparentní nakládání s dotacemi na cestovní ruch.**

Dotace mají být využívány na projekty prospěšné co nejvíce lidem. Podporu si zaslouží například venkovský cestovní ruch a inovativní projekty pomáhající rozvoji v této oblasti.

- **Za efektivní nástroj považujeme sdílení osvědčených projektů mezi kraji, obcemi a přes hranice.**

Není potřeba vynalézat kolo. Pokud je nějaký projekt úspěšný, měl by být dostatečně propagován, aby ho mohly realizovat ostatní kraje či obce. Proto podporujeme jejich

vzájemnou větší komunikaci. Užitečné je také čerpat inspiraci ze zahraničí, kde mají často větší zkušenosti.

Kulturní instituce v centru komunitního života

Budeme dbát o rozvoj kulturního vyžití v regionech.

- **Podpoříme zachování a rozvoj paměťových institucí jakožto center komunitního života.**

Budeme usilovat o rozvoj muzeí, knihoven, galerií a dalších paměťových institucí, které jsou často ústředním bodem komunitního života obcí a hlavním místem setkávání občanů. Podpoříme také oblastní divadla, která umožňují vystupování dramatických, hudebních a dalších těles a tím podněcovat a rozvíjet kreativitu napříč regiony.

- **Chceme hledat nový účel paměťových institucí.**

Paměťové instituce v krajích často selhávají jako místa setkávání a nedokážou zabránit trendům vykořenění a neztotožnění se s historií či místem. Budeme usilovat o to, aby ve spolupráci s výzkumnými institucemi regionům pomáhaly nalézat a plně využívat jejich výrobní, řemeslný, manufakturní a další potenciál. Jsou to paměťové instituce, které mohou v lidech probouzet vztah k místům, kde žijí.

- **Zajistíme podporu kulturního vyžití i v odlehlých částech krajů.**

Postaráme se o to, aby veřejné prostředky účinně pomáhaly rozvoji kulturního života rovnoměrně v celém kraji, včetně malých obcí i odlehlých regionů.

- **Cítíme zodpovědnost a nutnost postarat se o kulturní památky.**

Budeme usilovat o jejich udržení, ale i o obnovu těch, kterým se zatím dostatečné pozornosti nedostalo.

Investujeme do vzdělání

Kvalitní školství se nám vyplatí

- **Svobodná a zároveň odpovědná volba vzdělávací dráhy, dostupnost vzdělávání.**

Chceme podpořit rozmanitost vzdělávací nabídky s přihlédnutím k rozvojovým potřebám regionu. Alternativní formy vzdělávání je podle nás možné podpořit i ve veřejných školách v rámci hlavního vzdělávacího proudu.

- **Jsme pro svobodnou volbu vzdělávací dráhy dětí.**

- Proto chceme podpořit kvalitní a dostupné služby kariérového poradenství na školách, které by měly zájemcům o vzdělávání při respektování jejich individuálních potřeb zajistit dostatek informací pro odpovědnou volbu vzdělávací a profesní dráhy.

- **Chceme přispět k větší atraktivitě oborů středního odborného vzdělávání i prostřednictvím krajských stipendií pro žáky.**

V odborném vzdělávání chceme podpořit spolupráci se zaměstnavateli, propojit vzdělávání s praxí především díky realizaci odborného výcviku a praxe v reálném pracovním prostředí firem a zapojení odborníků z praxe do výuky. Za důležitý považujeme rovněž rozvoj kompetencí k podnikání u žáků středních odborných škol (podnikání jako způsob pracovního uplatnění, sebezaměstnání, absolventů škol).

- **Žáci a studenti to nesmí mít do školy nikdy příliš daleko.**

Chceme zlepšit dopravní dostupnost škol a pomoci tak rodinám s bezpečnou cestou dětí do školy.

- **Uvědomujeme si důležitost celoživotního vzdělávání.**

Budeme podporovat zájmové kroužky a kurzy, občanské i profesní vzdělávání dostupné pro každého, a to pro všechny věkové skupiny obyvatel. Vytvoříme podmínky pro vzájemné vzdělávání uvnitř komunity formou přednášek a kurzů. Zejména v obcích a malých městech chceme i z pozice kraje podporovat tradici školy jako centra celoživotního vzdělávání s nabídkou vzdělávacích kurzů dalšího profesního vzdělávání. Tomu chceme pomoci volně šiřitelnými studijními materiály vytvořenými na školách a poskytnutím zázemí pro setkání za účelem vzdělávání.

- **Ředitelé škol mají mít možnost efektivně rozhodovat o koncepci dalšího rozvoje školy.**

Chceme zlepšit podmínky pro rozhodování o budoucím vývoji školy jak z hlediska odborného profesního rozvoje pedagogických týmů, tak i po provozní a investiční stránce. Ředitel školy by měl být především dobrým manažerem a leaderem v oblasti pedagogické, v provozních a ekonomických agendách by měl mít zajištěnu dostatečnou podporu tak, aby nezabírala celou jeho kapacitu. Vedení školy by mělo mít možnost plánovat v dlouhodobějším horizontu, než jeden rok, vytvářet finanční rezervy a ty použít v souladu s dlouhodobou koncepcí školy.

- **Vytvoříme podmínky, abychom učitele udrželi v regionech. Budeme je motivovat k dalšímu rozvoji.**

V souvislosti s rozvojem škol je třeba věnovat zásadní pozornost učitelům a jejich kvalifikaci a řešení nedostatku učitelů v kraji, například nastavením konkrétních motivačních nástrojů (nabídka služebních bytů, navýšení nadtarifní složky platu, příležitosti k dalšímu vzdělávání, služební telefony, dostatečné technické a technologické zázemí). Další vzdělávání pedagogických pracovníků by mělo být doplněno sdílením příkladů dobré praxe (síťování škol).

- **Podporujeme zavádění demokratických principů na úrovni škol.**

Co školu trápí, ví nejlépe škola sama. Chceme posílit zapojení učitelů, rodičů a žáků do rozhodování a plánování škol, a to formou samosprávných orgánů. Podmínkou pro správná rozhodování jsou kvalitní informace. Škola musí pružně reagovat na podněty a informovat všechny zúčastněné. Do přípravy a projednávání strategických dokumentů by měla být zapojena veřejnost i starší žáci.

- **Podpoříme výuku cizích jazyků.**

Bez znalosti cizího jazyka se dnes neobejde prakticky žádný absolvent školy. Máme za cíl podporovat moderní způsob výuky jazyků. Podpoříme výuku s využitím jazykových aplikací pod vedením odborného lektora či rodilého mluvčího.

- **Podpoříme rozvoj zázemí škol, výzkumných ústavů a vědeckých pracovišť**

Kraj by měl dbát o to, aby byly školy dobře vybavené a měly dostatek finančních prostředků na učební pomůcky. Chceme se rovněž zaměřit na vybavenost v oblasti informačních technologií a podpořit využívání nástrojů digitálního vzdělávání. Věda a výzkum jsou klíčovými body programů Pirátů a jejich podpora je třeba zohlednit i na krajské úrovni. Školám, výzkumným ústavům i vědeckým pracovištím chceme pomoci i z hlediska územního plánování. Pokud například veřejná vysoká škola objektivně potřebuje vybudovat nový kampus pro studenty nebo zřídit moderní laboratoře, kraj by jí měl vyjít vstříc a pamatovat na tyto potřeby při schvalování zásad územního rozvoje a v přidělování dotací.

- **Dokumenty a software, které vzniknou v průběhu vzdělávání, budou vždy vydávány pod svobodnými licencemi**

Studijními materiály vytvořené na školách budou volně šiřitelné. Již vytvořené informace bude možné snadno a levně použít v budoucnu a občané je budou mít k dispozici pro samostatné sebevzdělání. Absolventi tak získají jednoduchou možnost, jak kdysi nabyté znalosti doplňovat. Podporujeme svobodné vzdělávací projekty jako je Wikipedie, které považujeme za vhodné k zapojení studentů, jejichž snaha tak může být ku prospěchu ostatním.

Podporujeme sportování a volnočasové aktivity

- **Budeme usilovat o dostupné sportovní vyžití.**

Sportování a volnočasové aktivity vnímáme jako výraznou prevenci sociálně patologických jevů a civilizačních chorob. Naším cílem je propagace a přímá podpora sportování a zdravého životního stylu bez rozdílu věku, sociálního postavení a fyzického omezení, a to především v místě bydliště. Možnost sportovního vyžití musí být dostupná všem, především však dětem a mládeži.

- **Finanční podporu si zaslouží primárně amatérské sportovní kluby a komunitní projekty.**

Subjekty v oblasti profesionálního sportu, které jsou komerčně úspěšné, mají z našeho pohledu menší prioritu z hlediska financování z veřejných prostředků než podpora amatérského a volnočasového sportování. Naopak chceme podporovat právě amatérské sportovní kluby a komunitní projekty, a vytvořit tak podmínky pro volnočasové aktivity pro co nejširší spektrum občanů. Pokud jde o profesionální sport a další druhy sportovní zábavy, tyto aktivity lze financovat z veřejných prostředků, nikoliv však ze zdrojů určených na podporu amatérského a volnočasového sportu.

- **Sportoviště musí sloužit široké veřejnosti.**

Podporujeme dostupné, multifunkční a bezbariérové hřiště a sportoviště pro širokou veřejnost. Budeme také podporovat možnost využití sportovišť při školách pro širokou veřejnost a tím zároveň rozvíjet roli škol jako komunitního centra.

- **Podporujeme snížení administrativy pro amatérské sportování a volnočasové aktivity.**

Chceme se zaměřit na snižování administrativy a byrokracie pro subjekty poskytující možnost amatérského sportování a volnočasových aktivit a umožnit jejich víceleté a průběžné spolufinancování.

Zajistíme kvalitní a dostupné zdravotní a sociální služby

Funkční a přívětivé krajské nemocnice

- **Zrealizujeme audit nemocnic a jejich vztahů s dodavateli.**
Součástí auditu budou i smlouvy se zdravotními pojišťovnami k posouzení rizika ekonomického kolapsu zdravotnických zařízení.
- **Aktivně vstoupíme do jednání se zdravotními pojišťovnami a zajistíme efektivní výběrová řízení.**
V rámci jednání podpoříme navýšení plateb za zdravotní výkony a také zlepšení dostupnosti zdravotní péče v regionech. Vedle toho podpoříme centrální výběrová řízení nebo sdružený nákup energií na komoditní burze, stejně jako vznik odborných pracovišť a jejich koordinaci napříč kraji.
- **Nastavíme střednědobé plány personálního rozvoje nemocnic.**
Zajistíme zpracování strategického dokumentu, který definuje současný stav a plánovaný stav, zároveň navrhne opatření, která nemocnice v horizontu 3-5 let k plánovanému stavu dovede.
- **Podpoříme digitální propojení nemocnic.**
Zlepšíme elektronickou komunikaci mezi zdravotnickými zařízeními harmonizací softwaru s využitím šifrované komunikace.

Dostupná zdravotní péče

- **Budeme usilovat o zajištění lékařské péče v regionech.**
Základem kvalitní zdravotní péče je její dostupnost, což je do značné míry ovlivněno dostatečným množstvím lékařů a zdravotního personálu. Z toho důvodu budeme prosazovat programy pro zajištění zdravotního personálu v regionech a o jejich podpoře povedeme jednat se zdravotními pojišťovnami. Zajistíme časovou a dojezdovou dostupnost pohotovostní zubní, lékařské a lékárenské péče.
- **Podpoříme zlepšení péče v oblasti porodnictví.**
Prosadíme vznik porodních domů, stejně jako udělování licencí porodním asistentkám.
- **Budeme prosazovat preventivní péči a dostupné zdravotní služby.**
Podpoříme praxi návštěv praktických lékařů u pacientů, zejména seniorů a dětí. Zaměříme se na dostupnost služeb pedopsychiatrů a dětských psychologů a budeme podporovat vzdělávání pacientů a preventivní péči. Posílíme prevenci pandemických a civilizačních onemocnění.
- **Budeme rozvíjet spolupráci mezi regiony.**

Abychom docílili co nejlepší efektivity, podpoříme spolupráci mezi kraji při plánování kapacit a dostupnosti péče a v místech, kde to má smysl, domluvíme přeshraniční spolupráci.

Dostupnost a kvalita v sociálních službách - kraj dostupných služeb.

Moderní a dostupné sociální služby

- **Zajistíme efektivní plánování sociálních služeb.**
Budeme usilovat o meziresortní spolupráci a plánování napříč kraji (zejména v periferních oblastech u jejich hranic). Podpoříme střednědobé plánování rozvoje sociálních služeb v rámci jednotlivých obcí s rozšířenou působností a zajistíme jejich koordinaci v rámci kraje. Prověříme možnost víceletého financování sociálních služeb v rámci krajských rozpočtů. Nastavíme přehledný a efektivní způsob spolupráce s Úřadem práce (zejména kvůli službám pro osoby s postižením a neformální pečující).
- **Zmodernizujeme ústavy podle potřeb uživatelů.**
Budeme dbát na transparentnost a erudovanost při výběrových řízeních na vedoucí pozice v příspěvkových organizacích kraje. Kde to půjde, dáme přednost službám komunitním před velkokapacitními.
- **Podpoříme zavádění nových služeb tam, kde vyvstane jejich potřeba.**
Zasadíme se o důslednou podporu péče zejména v přirozeném prostředí (podpora terénních služeb). Zohledníme koordinaci specifických typů služeb a zařídíme kvalitnější informovanost o dostupných službách v rámci regionu.

Rodina a dítě - kraj přátelský rodině

- **Zpracujeme jasnou koncepci rodinné politiky, a to s veřejným projednáváním.**
Podpoříme opatření vedoucí ke sladování rodinného a pracovního života (např. dětské skupiny, ale i komunitní a rodinná centra). Budeme podporovat rodiny s dětmi např. formou slev a dalších výhod a zajistíme rozšíření nabídky odlehčovacích služeb pro rodiny s postiženými dětmi (tzv. respitní péče). V rámci úpravy péče o dítě budeme uplatňovat tzv. Cochemskou praxi.
- **Podpoříme aktivity v oblasti péče o ohrožené děti, zejména mimo ústavy.**
Jednou z našich priorit je zajištění odborných služeb a doprovázení pro pěstouny, včetně odlehčovacích pobytů. Nabídneme podporu rodinám, které se chtějí zapojit do sítě pěstounů (dlouhodobých i přechodných) a maximálně podpoříme mezikrajskou spolupráci při vyhledávání pěstounů, kde je to v nejlepším zájmu dětí. Vytvoříme aplikaci volného pěstouna.

Zajistíme podmínky pro důstojné stáří - kraj stříbrné ekonomiky

- **Zaměříme se na podporu poskytování péče v přirozeném domácím prostředí a alternativní způsoby bydlení pro seniory.**

Podpoříme výstavbu komunitního bydlení, realizaci sdíleného bydlení, nebo dostupnost menších bytů, přičemž preferujeme menší typy zařízení. Za důležitou považujeme také koordinaci poskytování služeb seniorům na venkově a v hraničních oblastech regionů. Pomocí zavedení on-line systémů usnadníme podávání žádostí do domova pro seniory nebo domova se zvláštním režimem zřizovaných krajem.

Osoby se zdravotním postižením - podpora rodin i samostatnosti

- **Podpoříme nabídku odlehčovacích (respitních), vzdělávacích, svépomocných a dalších služeb pro neformální pečující.**
- **Podpoříme zaměstnávání osob se zdravotním postižením v organizacích kraje.**
- Vize "města bez bariér" je pro 21. století normou; úpravou veřejného prostoru se zlepší mobilita nejen lidem se speciálními potřebami, ale i rodičům s kočárky, dětem a seniorům. Zajistíme koordinaci bezbariérových programů tam, kde přesahují hranice měst a obcí.
- **Zohledníme veřejný zájem včetně rozměru společenské odpovědnosti ve veřejných zakázkách.** Ve vybraných veřejných zakázkách začneme zohledňovat další faktory kromě ceny, např. zaměstnávání osob s postižením či pečujících osob.
- **Zpřístupníme krajské úřady handicapovaným.**
Na krajských úřadech při oficiálních jednáních podpoříme simultánní přepis mluvené řeči do textové podoby pro neslyšící, např. instalací vhodného software rozpoznávajícího řeč.

Dostupné bydlení a sociální začleňování

- **Podpoříme mapování bytové nouze v kraji a pomoc obcím potýkajícím se s vážnými problémy v oblasti bydlení.**
Nabídneme koordinaci spolupráce obcí s kontaktními pracovišti Úřadu práce a terénními či ambulantními službami. Za důležitou také považujeme podporu obcím, které na svém území řeší problémy s dostupností bydlení nebo komplexní problémy v tzv. sociálně vyloučených lokalitách. Podpoříme spolupráci mezi zasaženými územími tak, aby se problémy pouze nepřesouvaly z obce do obce.

Reforma psychiatrické péče

- **Budeme podporovat vznik Center duševního zdraví v návaznosti na reformu psychiatrické péče**
Ve spolupráci s ministerstvem zdravotnictví a lokálními poskytovateli sociálních a zdravotních služeb budeme usilovat o vznik Center duševního zdraví tak, aby byly terénní služby i pobytová péče lépe dostupné i v regionech.

Paliativní péče - důstojný konec života

- **Ve všech regionech musí být dostupná paliativní a hospicová péče.**
Podpoříme vyhodnocení programu na podporu paliativní péče, abychom zajistili poskytování kvalitní péče lidem na konci života a jejich blízkým.

Prevence vzniku rizikového závislostního chování a snižování škod s ním souvisejících

- **Budeme prosazovat provázaný přístup k závislostem a potřebným službám.**
Začneme revizí stávajících krajských strategií a akčních plánů. Vedle toho podpoříme fungování krajských koordinátorů a vznik těchto pozic v krajích, kde zatím zřízeny nejsou. Budeme bojovat za větší podporu harm reduction programů a přidružených sociálních a zdravotních služeb, například podpoříme vznik či zachování kontaktních center, výměnných programů pro injekční uživatele apod. tam, kde je to potřeba.
- **Zasadíme se o podporu a revizi školské primární prevence.**
Na kraje zřizovaných školách podpoříme posílení programů primární prevence. Budeme dbát na zvýšení informovanosti před prvním kontaktem s potenciálně rizikovými faktory a vytváření stabilního prostředí s dostatkem plnohodnotných podnětů a mezilidských vztahů. Zejména se pak jedná o podporu zdravého životního stylu, atraktivních volnočasových aktivit a vytváření zdravých vztahů v rodině i komunitě.

Planeta, kraj i obec s čistým vzduchem a bez nepořádku

- **Na klimatu nám záleží.**
Ve všech našich rozhodnutích napříč resorty budeme zvažovat i jejich vliv na emise skleníkových plynů. Je třeba přemýšlet dlouhodobě; vnímáme jako svoji povinnost přispět k řešení globálního problému, který může způsobit značný pokles kvality života obyvatel všech krajů.
- **Kraj jako koordinátor a zdroj inspirace**
Nabídneme obcím administrativní podporu při zpracování aktuální problematiky nebo při zohlednění probíhajících klimatických změn ve strategických a prováděcích dokumentech. Podpoříme rozšíření nabídky environmentálního vzdělávání v regionech a zaměříme se na podporu příkladů dobré praxe a dlouhodobé udržitelnosti jednotlivých projektů. Zasadíme se o rozšiřování lokálně soběstačných projektů, například podporou dodávek od místních ohleduplně hospodařících zemědělců do nemocnic a školních jídelen.
- **Ekologická správa kraje a jeho organizací**
Krajský majetek budeme spravovat v souladu s principy udržitelnosti, prevence vzniku odpadu a emisí (např. dle systému EMAS). Obdobné principy budeme prosazovat i do kritérií pro veřejné zakázky. Vratné nádobí na venkovních akcích, splachování dešťovou vodou a maximální energetické úspory by se měly stát standardem.
- **Jsme nepřáteli znečištění všeho druhu.**
Klademe důraz na skutečně efektivní způsoby odstraňování ekologických zátěží, a to v místě jejich vzniku. U průmyslových projektů je třeba důkladně zhodnotit, zda negativní

vlivy na životní prostředí nepřevyšují společenský přínos. Zaměříme se na oblasti s trvale zhoršenou kvalitou ovzduší. Podpoříme pokračování kotlíkových dotací. Budeme trvat na zavedení standardů ohledně dalších typů znečištění - světelného a hlukového.

- **Chceme iniciovat nasazení nových úsporných technologických řešení.**

Úzká orientace na fosilní paliva je špatnou vizí do budoucnosti. Spotřebou fosilních paliv z neobnovitelných zdrojů se stále prohlubuje naše závislost na komoditě, která má své limity. Při zajištění služeb zejména v dopravě budeme preferovat uhlíkově neutrální nebo nízkouhlíkové technologie, které také produkují méně znečištění. Budeme koordinovat a podporovat rozvoj potřebné infrastruktury.

- **Nejlepší je odpad, který nevznikne.**

Podpoříme projekty týkající se rozšíření separace bioodpadů a jejich smysluplného využití. Podpoříme projekty týkající se omezení produkce odpadů na komunitní úrovni.

Živá krajina, kterou budeme střídě využívat

Kraj, který staví život svých občanů na první místo.

Není možné vystěhovávat obce z důvodu těžby, budování přehrad nebo podobných zásahů do krajiny bez předchozího souhlasu obyvatel v referendu. Vedle toho navrhujeme, aby ministerstvo průmyslu a obchodu zvýšilo těžbařům platby za těžbu nerostného bohatství.

Budeme podporovat chytré hospodaření s vodou v krajině i ve městech.

Metodou mohou být manuály pro šetrné a přírodě blízké hospodaření s vodou v sídlech, v krajině i samotných vodních tocích, např. manuál pro územní plánování a pro návrhy krajských staveb nebo doporučující podklady pro obecní a soukromé projekty. Takto po kraji začnou vznikat zelené střechy, kořenové čistírny odpadních vod nebo krajinné prvky v zemědělské krajině, a naopak postupně zaniknou zastaralé odvodňovací systémy. Budeme administrativně i finančně podporovat další rozvoj infrastruktury pro pitnou i odpadní vodu.

Zachováme půdu pro budoucí generace.

Prosazujeme politiku tzv. brownfields first, budeme upřednostňovat výstavbu na opuštěných územích před stavbami na zelené louce; do územního plánování zapojíme občany, nenecháme ho v rukou zájmových skupin. Podpoříme ty hospodáře a vlastníky půdy, kteří na svých i svěřených pozemcích používají přírodě blízké hospodaření. Budeme motivovat vlastníky půdy, zejména obce, aby svoji půdu pronajímali pouze udržitelně hospodařícím zemědělcům.

Oživíme lesy, chráněná území i zbytek krajiny.

Péče o chráněná území a síť biokoridorů se musí stát koncepční, aktivní a efektivní a měla by odrážet současné poznatky o potřebách ohrožených druhů a stanovišť. V zemědělství,

správě vodních toků, komunikací i dalších krajských pozemků nebudeme na divokou přírodu zapomínat. V lesnictví má mít přednost podpora přírodě blízkých způsobů hospodaření, rekreace občanů, efektivních opatření proti šíření škůdců, obnovy lesů nebo přestavby druhového složení před prostým vyplácením dotací na kůrovcové škody.

Bezpečnost v kraji i na internetu

- **Podpoříme racionální protidrogové preventivní programy.**
Budeme důsledně dohlížet na to, aby měly organizace zabývající se protidrogovou prevencí schválení příslušných vládních resortů.
- **Budeme usilovat o podporu organizací zabývajících se reálnou emancipací menšin.**
Tyto organizace musí zprostředkovávat jednání s úřady, řešení dluhových situací, informace o trhu práce a další společenské zásady, které vedou k řádnému životu a snižují podhoubí pro kriminalitu. Zafinancujeme obecní programy pracovníků prevence proti kriminalitě. Budeme dbát na to, aby byli tito pracovníci nabíráni přímo z problémových lokalit.
- **Postavíme se kybernetické kriminalitě a šíření dezinformací.**
Podpoříme spolky zabývající se ochranou zranitelných skupin občanů (děti, senioři) proti kybernetické kriminalitě, kyberšikaně a dalších nástrahách internetu (dezinformace, řetězové e-maily apod.).
- **Zrychlíme projednávání řízení obecní policie**
Chceme usnadnit a zpřehlednit řízení jak pro občany, tak pro příslušníky sborů, z toho důvodu finančně i organizačně podpoříme nákup terénního záznamového zařízení pro obecní policejní sbory.
- **Podpoříme obecní dobrovolné hasičské sbory zejména v záplavových oblastech.**
Poskytneme finanční prostředky a centrální nákup techniky pro nedostatečně vybavené stanice dobrovolných hasičů a s pravidelností zorganizujeme společné cvičení s IZS.
- **Militantním skupinám šířícím nenávist zrušíme podporu z veřejných prostředků.**
Zajistíme, aby z krajského rozpočtu nebyly financovány skupiny zabývající se vojenskou či ideologickou indoktrinací mládeže či polomilitární skupiny zneužívající strachu z ilegální migrace k šíření nenávistných ideologií.